

ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΕΓΧΩΡΙΑ ΝΟΜΙΚΑ ΝΕΑ

Η παρακολούθηση της εθνικής νομολογίας και νομοθεσίας, καθώς και των εξελίξεων στην εκτελεστική εξουσία σε ζητήματα που αφορούν τις φυλακές μπορεί να αποδειχθεί δύσκολο έργο για τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου. Με το παρόν συνοπτικό δελτίο, το **European Prison Litigation Network**, τα μέλη και οι συνεργάτες του ανά την Ευρώπη στοχεύουν στην ενημέρωση των δικηγόρων σε κάθε χώρα και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τις σημαντικότερες νομικές εξελίξεις σε ζητήματα που αφορούν τις φυλακές. Ελπίζουμε ότι θα μπορέσετε έτσι να αναγνωρίζετε καλύτερα τις ευρωπαϊκές τάσεις και να τις χρησιμοποιείτε κατά την άσκηση του νομικού σας επαγγέλματος. Το συνοπτικό δελτίο καλύπτει **14 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, καθώς και τη **Ρωσία, τη Μολδαβία, την Ουκρανία και τη Γεωργία**.

Περιμένουμε με χαρά τις παρατηρήσεις σας σχετικά με το πώς μπορούμε να κάνουμε το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο πιο χρήσιμο για εσάς.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ ■ Στη **Γερμανία**, οι τροποποιήσεις στον βαυαρικό Νόμο για τις Φυλακές διευρύνουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης τηλεφωνικών κλήσεων από τους κρατούμενους ενώ εισάγουν και τη δυνατότητα πραγματοποίησης βιντεοκλήσεων.

Στη **Λιθουανία**, οι τροποποιήσεις στον [Κώδικα Εκτέλεσης Ποινών](#) και στον [Νόμο για την Επιβολή Προσωρινής Κράτησης](#) στις οποίες προχώρησε το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα δίνουν στους διευθυντές των φυλακών την εξουσία να περιορίζουν το δικαίωμα στην αλληλογραφία και τις τηλεφωνικές κλήσεις για έναν κρατούμενο, να απαγορεύουν τη λήψη προσωρινής άδειας από τον κρατούμενο και να περιορίζουν την επαφή του με άλλους κρατούμενους. Με αυτές τις τροποποιήσεις, στοχεύουν στην αποτροπή μελλοντικών αδικημάτων, την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων ατόμων και την εξασφάλιση ασφαλών συνθηκών στα σωφρονιστικά ιδρύματα.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ■ Ο υπερπληθυσμός εξακολουθεί να αποτελεί ενδημικό πρόβλημα στις **βελγικές φυλακές** όπου πάνω από 200 κρατούμενοι κοιμούνται σε στρώματα σύμφωνα με πρόσφατα αριθμητικά στοιχεία. Και πάλι στο **Βέλγιο**, δικαστήριο διέταξε το Δημόσιο να [να μειώσει την πυκνότητα των κρατούμενων στις φυλακές και να θέσει τέλος στις απάνθρωπες συνθήκες κράτησης και την ταπεινωτική μεταχείριση](#) στη φυλακή του Λαντέν.

Στη **Γαλλία**, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο [απέρριψε άνευ ακρόασης την αίτηση που κατατέθηκε από τον τοπικό Δικηγορικό Σύλλογο και δύο οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κατά των συνθηκών κράτησης στη φυλακή του Μπροντό](#).

Στη **Γαλλία και πάλι**, η κάτω Βουλή ψήφισε μια τροποποίηση [που παρατείνει τη δυνατότητα απόκλισης από την αρχή του ενός κελιού ανά κρατούμενο](#) για άλλη μία πενταετία, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Σε μια προσπάθεια να αντισταθμίσει τις αυξανόμενες τιμές ενέργειας στην **Ουγγαρία**, η κυβέρνηση διέταξε τη μείωση της θέρμανσης στα κρατικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των σωφρονιστικών ιδρυμάτων, σε θερμοκρασία που δεν υπερβαίνει τους 18 βαθμούς Κελσίου. Αυτή η απόφαση έχει [δραματικές επιπτώσεις για τις συνθήκες διαβίωσης των κρατούμενων](#).

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ■ Στη **Μολδαβία**, συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας που έχει επιφορτιστεί με τον [προσδιορισμό των καθεστώτων κράτησης των κρατούμενων](#), με στόχο την εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα για τις φυλακές τα οποία η χώρα έχει δεσμευτεί ότι θα ακολουθήσει.

Στην **Ισπανία**, τέθηκε σε ισχύ νόμος που [περιορίζει τη δυνατότητα των κρατούμενων που είναι καταδικασμένοι για σεξουαλικές επιθέσεις να εκτίσουν την ποινή τους σε καθεστώς ανοικτής κράτησης](#). Ο νόμος τροποποιεί επίσης την έννοια της σεξουαλικής

επίθεσης, μειώνει την ελάχιστη ποινή για αυτά τα εγκλήματα και επιβάλλει στη διοίκηση των φυλακών την υποχρέωση να αποτρέπει τη διάπραξη σεξουαλικών επιθέσεων στη φυλακή.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ■ Στη **Γερμανία**, ένα Περιφερειακό Δικαστήριο έκρινε ότι η άρνηση της διοίκησης της φυλακής να επιτρέψει την ενεργοποίηση του τηλεφωνικού αριθμού ενός δημοσιογράφου βάσει υπουργικής οδηγίας ήταν παράνομη, καθώς το συνταγματικό δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης μπορεί να περιοριστεί μόνο δια νόμου.

ΥΓΕΙΑ ■ Στη **Γερμανία**, ένα Περιφερειακό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η γενική απαγόρευση χρήσης προστατευτικών масκών προσώπου που επιβλήθηκε από τη διοίκηση της φυλακής κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών και ψυχοθεραπευτικών ομαδικών συνεδριών ήταν παράνομη, διότι εκτός φυλακής οι πολίτες διατηρούν το δικαίωμα να επιλέξουν τη χρήση μάσκας σε περιοχές όπου οι μάσκες δεν είναι υποχρεωτικές. Στη **Μολδαβία**, έγιναν συνεδριάσεις σε υπουργικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο για να συζητηθούν οι μεταρρυθμίσεις για την εναρμόνιση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τις υπηρεσίες υγείας στις φυλακές με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα.

ΙΣΟΒΙΑ ΚΑΘΕΙΡΞΗ ■ Στην **Ουκρανία**, δύο νόμοι τροποποιούν τη διαδικασία αποφυλάκισης για τους ισόβιτες. Μέχρι πρότινος, δεν υπήρχε καμία προοπτική αποφυλάκισης για τους κρατούμενους που εξέτιαν ποινές ισόβιας κάθειρξης στην Ουκρανία κατά παράβαση των προτύπων του ΕΔΔΑ. Η μεταρρύθμιση έγινε αντικείμενο επικρίσεων από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ■ Στη **Γερμανία**, το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο του Βερολίνου έκρινε ότι η αποπομπή μιας ιατρού από το συμβούλιο επισκεπτών της φυλακής του Βερολίνου διότι άσκησε κριτική στα κυβερνητικά μέτρα στο πλαίσιο της πανδημίας της COVID-19 παραβίασε το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ■ Στην **Τσεχία**, η κυβέρνηση πρότεινε τροποποιήσεις για την αναθεώρηση προσφάτως θεσπισμένων κανόνων σχετικά με την ανάκτηση οφειλών, που επέτρεπαν στη διοίκηση των φυλακών να παρακρατεί το σύνολο των χρημάτων που αποστέλλονται στους κρατούμενους εντός ενός ημερολογιακού μήνα και, κατά συνέπεια, είχε αρνητικές επιπτώσεις στην αποταμίευση των κρατούμενων.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΗ ■ Στην **Αυστρία**, ψηφίστηκαν τροποποιήσεις για τη μεταρρύθμιση του συστήματος προληπτικής κράτησης, χωρίς χρονικό περιορισμό, πασχόντων από ψυχικές ασθένειες που διέπραξαν ένα αδίκημα και για τους οποίους η ψυχιατρική γνωμάτευση συμπεραίνει ότι είναι πιθανό να διαπράξουν περαιτέρω αδικήματα. Οι τροποποιήσεις επικρίθηκαν, καθώς δεν έθεσαν κάποιο ανώτατο χρονικό όριο στην προληπτική κράτηση και δεν περιόρισαν το πεδίο εφαρμογής των κριτηρίων ώστε να μειωθεί ο αυξανόμενος αριθμός ατόμων που τίθενται σε καθεστώς προληπτικής κράτησης.

ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ■ Το **ελληνικό** Κοινοβούλιο ψήφισε μεταρρύθμιση που τροποποιεί τον Σωφρονιστικό Κώδικα του 1999. Ο νέος νόμος εισάγει αρκετές αλλαγές σε σχέση με τα δικονομικά και ουσιαστικά δικαιώματα των κρατούμενων. Ωστόσο, επικρίθηκε από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για τη μη αντιμετώπιση χρόνιων ανεπαρκειών που μαστίζουν τις ελληνικές φυλακές, καθώς και για τον περαιτέρω περιορισμό των δικαιωμάτων των κρατούμενων.

Στην **Πολωνία**, έγιναν δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με την ψήφιση κανονισμών στο πλαίσιο του εν εξελίξει προγράμματος σωφρονιστικής μεταρρύθμισης. Ο πρώτος κανονισμός θα υποχρεώνει τους κρατούμενους να πληρώνουν ένα πάγιο μηνιαίο ποσό για κάθε επιπρόσθετη ηλεκτρονική συσκευή ή ηλεκτρολογικό εξοπλισμό στο κελί τους. Ο δεύτερος κανονισμός θα χρεώνει τους καταδικασμένους και τους προσωρινά κρατούμενους για την ιδιωτική αλληλογραφία τους και, κατά τη διακριτική ευχέρεια του διευθυντή των φυλακών, θα παρέχεται χαρτί και φάκελοι στους κρατούμενους για την ιδιωτική αλληλογραφία τους.

ΦΥΛΑΚΕΣ ΕΝ ΚΑΙΡΩ ΠΟΛΕΜΟΥ ■ Στη **Ρωσία**, ο Νόμος για την Κινητοποίηση τροποποιήθηκε προκειμένου να επιτρέψει την κινητοποίηση στο πολεμικό μέτωπο ατόμων που έχουν καταδικαστεί για σοβαρά εγκλήματα, κάτι που απαγορευόταν μέχρι πρότινος. Η τροποποίηση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει τη νομική βάση για τη μελλοντική στρατολόγηση κρατούμενων ή την αναδρομική νομιμοποίηση της ανάπτυξης χιλιάδων κρατούμενων στην Ουκρανία.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ ■ Το Περιφερειακό Δικαστήριο του Σέγκεντ **στην Ουγγαρία**, απέρριψε το αίτημα αποζημίωσης ενός κρατούμενου λόγω παραβίασης του δικαϊωμάτος του στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή ως αποτέλεσμα των υψηλών τιμών των τηλεφωνικών κλήσεων και των επαναλαμβανόμενων νυχτερινών ελέγχων.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ■ Το **πορτογαλικό** Συνταγματικό Δικαστήριο δήλωσε ότι η νομική διάταξη σύμφωνα με την οποία μια απόφαση που απορρίπτει το αίτημα για περίοδο προσαρμογής στην υπό όρους αποφυλάκιση δεν είναι εφέσιμη, είναι αντισυνταγματική. Και πάλι στην **Πορτογαλία**, Εφετείο αποφάνθηκε ότι ένας κρατούμενος του οποίου ανεστάλη και πρόκειται να ανακληθεί η εκτέλεση της ποινής φυλάκισης, πρέπει να έχει δικαίωμα ακρόασης προτού ληφθεί απόφαση.

Το **Ανώτερο Δικαστήριο** της Ουγγαρίας αναίρεσε το δικαίωμα των κρατούμενων που αποφυλακίζονται να εγείρουν αξίωση αποζημίωσης απευθείας στο δικαστήριο χωρίς να απευθύνονται πρώτα στη διοίκηση των φυλακών.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΟΙΝΗΣ ■ Το Συνταγματικό Δικαστήριο της **Τσεχίας** ακύρωσε πρωτόδικη απόφαση που είχε απορρίψει την αίτηση κρατούμενου για αποφυλάκιση υπό όρους μόνο και μόνο επειδή ήταν εγκληματίας κατά συρροή χωρίς να λάβει υπόψη τις προσπάθειές του για επανένταξη στην κοινωνία ενόσω εξέτιε την ποινή του στη φυλακή.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ■ Στη **Γαλλία**, δυνάμει ενός συμπληρωματικού *διατάγματος νόμου* που θεσπίστηκε το 2021, τα κοινωνικά δικαιώματα των κρατούμενων προσεγγίζουν περισσότερο τα δικαιώματα του γενικού πληθυσμού έχοντας ως αποτέλεσμα την αυξημένη εφαρμογή του γαλλικού Εργατικού Κώδικα και του Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης σε συνθήκες κράτησης.

ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ■ Το **ισπανικό** Ανώτατο Δικαστήριο διατήρησε την ποινή ενός και τριών ετών φυλάκισης αντίστοιχα αναφορικά με δύο σωφρονιστικούς υπαλλήλους που κρίθηκαν ένοχοι για τον βασανισμό ενός ατόμου σε προσωρινή κράτηση. Η απόφαση απέρριψε τον ισχυρισμό των κατηγορουμένων ότι η βία που άσκησαν στον κρατούμενο δεν ήταν αρκετά σοβαρή ώστε να συνιστά βασανιστήριο βάσει του τελεολογικού στοιχείου που χαρακτηρίζει το έγκλημα του βασανισμού (σε αυτή την περίπτωση, να τιμωρηθούν τα θύματα για πράξεις που υπάρχει η υποψία ότι διέπραξαν).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΤΟΠΟ ΜΑΣ >>

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τα μέλη και τους συνεργάτες μας για την από κοινού σύνταξη του παρόντος συνοπτικού ενημερωτικού δελτίου!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Κοινό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τον ιό HIV και το AIDS (UNAIDS) και το Ταμείο Robert Carr. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συντάκτες και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Κοινού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για τον ιό HIV και το AIDS (UNAIDS) ή του Ταμείου Robert Carr. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Κοινό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τον ιό HIV και το AIDS (UNAIDS) και το Ταμείο Robert Carr δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες/-α για αυτές.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

